

NRK Håndbok for distriktsprogramrådene

2024 — 2027

– En viktig jobb for publikum og NRK!

Velkommen som medlem i et av NRKs distriktsprogramråd!

Kringkastingsloven fastsetter at det skal være et folkevalgt råd for hvert distriktskontor. Rådet oppnevnes av fylkestinget for 4 år om gangen. Distriktsprogramrådet skal uttale seg om hovedlinjene i programvirksomheten til distriktskontoret og om de programsaker som legges fram av NRK. Rådet skal være et bindeledd mellom NRK og publikum.

Som medlem i distriktsprogramrådet har du en viktig rolle som talsperson for NRKs eiere og brukere. Dine synspunkter om distriktskontorets programtilbud og øvrige virksomhet er viktig for at NRK kan gi et enda bedre og mer relevant tilbud til folk i det enkelte distrikt. Denne håndboka inneholder en beskrivelse av distriktsprogramrådets virksomhet, en oversikt over NRKs organisasjon og en presentasjon av viktige regler og planer for NRKs virksomhet.

Distriktsprogramrådene gjør en svært viktig jobb for publikum og NRK. Rådene er det formelle kontaktpunktet mellom alle dem som bruker NRKs distriktstilbud og det enkelte distriktskontor. De 13 distriktskontorene med tilhørende lokalkontorer er en viktig del av NRKs virksomhet. Tilstedeværelse i hele landet er en sentral del av det oppdraget Stortinget har gitt NRK gjennom NRK-plakaten. Det redaksjonelle innholdet som produseres rundt omkring i landet, er helt avgjørende for at NRK skal nå sitt strategiske mål om å samle og engasjere alle som bor i Norge.

NRKs ledere og medarbeidere har løpende kontakt med lyttere, seere og lesere, men det er distriktsprogramrådene som representerer en strukturert dialog mellom oss og publikum.

NRK skal være en åpen virksomhet, og tilbakemeldinger og råd fra publikum er avgjørende for at vi skal utføre vårt samfunnsoppdrag best

mulig. Skal rådet fungere godt, er det viktig at både rådets leder og rådsmedlemmene tar initiativ til å diskutere saker. Det er også viktig at rådet løpende følger med på distrikstkontorets virksomhet.

Distriksdivisjonens øverste ledelse holder seg oppdatert om rådets virksomhet ved at vi har dialog med distriktsredaktørene og regionredaktør om dette flere ganger i året – og både kringkastingssjefen og jeg ønsker å møte rådet i løpet av rådets funksjonsperiode.

Lykke til med en viktig jobb for publikum og NRK!

Marius Lillelien

Direktør Distriktsdivisjonen, NRK

Distrikts- programrådets mandat

NRK har fra 2024 13 distriktskontorer. Derfor er det 13 distriktsprogramråd. Noen råd dekker ett fylke, mens noen råd dekker to fylker. For å utdype og presisere bestemmelsene i Kringkastingsloven er det laget egne retningslinjer for distriktsprogramrådenes virksomhet.

Distriktsprogramrådenes mandat finnes i Kringkastingsloven:

§ 7-3. Distriktsprogramrådene

Distriktsprogramrådene skal uttale seg om hovedlinjene i programvirksomheten ved distriktskontorene og i de programsaker som kringkastingssjefen eller lederen for distriktskontoret forelegger eller som rådet finner grunn til å ta opp. Kringkastingssjefen og lederen for distriktskontoret kan innhente rådets uttalelse i administrative og økonomiske saker. Det skal være et distriktsprogramråd for hvert distriktskontor. Distriktsprogramrådet skal ha fem medlemmer med personlige varamedlemmer oppnevnt av fylkestinget for fire år. Et medlem kan bare gjenoppnevnes for én periode. Kongen gir regler om oppnevning og sammensetning av distriktsprogramråd der et distriktskontor dekker flere fylker. Kongen kan gi nærmere regler om distriktsprogramrådenes oppgaver og arbeidsmåte.

Retningslinjer for oppnevning av distriktsprogramråd

Vedtatt av NRK 25. juni 2008

1. Distriktsprogramrådenes oppgaver er fastsatt i Kringkastingslovens § 7-3.
2. Dekker distriktsprogramrådet to fylker, skal det fylket som har størst folketall oppnevne tre medlemmer. Dekker distriktsprogramrådet flere fylker, skal hvert fylke ha ett medlem, øvrige medlemmer oppnevnes slik at fylket med størst folketall oppnevner første gjenstående medlem, fylket med nest størst folketall andre gjenstående medlem osv. Oppnevner et fylkesting alle medlemmene til distriktsprogram-

rådet, oppnevner det også lederen. Dekker distriktsprogramrådet mer enn ett fylke, velger rådet selv lederen.

3. Lederen innkaller rådet til møte minst to ganger i året. Innkallingen med sakliste og dokumenter sendes rådets medlemmer senest to uker før møtet.
4. Rådet kan ta opp saker utenfor saklista dersom det er flertall for det blant rådsmedlemmene.
5. Rådet er vedtaksført når minst tre medlemmer er til stede. Lederen for distriktskontoret deltar i drøftingene i rådet.
6. Det føres referat fra møtene. Alle saksdokumenter vedlegges referatet. Kopi av referatene sendes rådets medlemmer og vara-medlemmer, distriktsredaktøren, kringkastingssjefen og direktøren for distriktskontorene.

Fire år med viktige og spennende temaer

Distriktsprogramrådet er valgt for fire år. Valgperioden følger fylkestingets valgperiode. Ifølge retningslinjene skal rådet ha minst to møter hvert år.

Rådet skal behandle ulike typer programspørsmål. Det kan gjøres på ulike måter. Her er noen eksempler:

- Viktige programsatsinger eller programendringer som distriktskontoret gjennomfører.
- Henvendelser (ros eller klager) som kommer fra publikum.
- Tematiske diskusjoner (f.eks nyhetstilbudet fra regionen på NRK.no, det regionale tilbudet på radio i NRK P1 eller distriktsfjernsynet i NRK1).
- Evaluering av enkeltprogram (som blir avspilt på møtene og så evaluert).
- Gjennomgang av klagesaker som har vært behandlet i Pressens faglige utvalg (PFU).

Nedenfor er et forslag til ulike temaer som kan behandles i løpet av valgperioden. Det er opp til det enkelte råd hvilke av temaene rådet ønsker å prioritere:

Våren 2024

1. Konstituering av rådet.
2. Orientering om rådets virksomhet og arbeidsform. Presentasjon av distriktskontoret.

3. Møte med NRKs regionale eller øverste ledelse.
4. Progamevaluering: Distriktskontorets leveranser til NRK.no

Høsten 2024

1. Tema: Mangfold i Norge. Hvordan speiler distriktskontoret mangfold i samfunnet?
2. Innholdsevaluering: Distriktskontorets tilbud på NRK.no.
3. Progamevaluering: Rådet diskuterer enkeltsaker, sendinger eller programvirksomheten generelt.

Våren 2025

1. Tema: Språk. Gjennomgang av NRKs språkregler og praktiseringen av disse.
2. Progamevaluering: Distriktskontorets regionale fjernsynstilbud i NRK1
3. Progamevaluering: Distriktskontorets planer for dekningen av stortingsvalget

Høsten 2025

1. Tema: Dekningen av stortingsvalget
2. Progamevaluering: Undersøkende journalistikk i regionen
3. Progamevaluering: Rådet diskuterer enkeltsaker, sendinger eller programvirksomheten generelt

Våren 2026

1. Tema: Nasjonale leveranser fra distriktskontoret og samarbeid innen nyheter
2. Progamevaluering: Distriktskontorets radiotilbud i NRK P1
3. Progamevaluering: Publikumsdialog.

Høsten 2026

1. Tema: Nasjonale leveranser fra distriktskontoret til NRK P1/P2, NRK1, NRK Radio og NRK TV
2. Progamevaluering: Rådet diskuterer enkeltsaker, sendinger eller programvirksomheten generelt.

Våren 2027

1. Tema: NRKs regionale dekning av kommune- og fylkestingsvalget 2027 – planer for dekningen.
2. Progamevaluering. Rådet diskuterer enkeltsaker, sendinger eller programvirksomheten generelt.

Høsten 2027

1. Tema: Distriktsprogramrådets erfaringer og råd til NRK. (Noen fra NRKs ledelse regionalt eller sentralt deltar på dette møtet.)
2. Progamevaluering med vekt på distriktskontorets dekning av lokalvalget.

NRK-plakaten

NRK-plakaten ble innført i 2007 og er senere revidert flere ganger, senest av NRKs generalforsamling, som er Kulturdepartementet, i januar 2023.

Plakaten eller måldokumentet definerer Stortingets krav og forventninger til NRK og setter dermed rammene for virksomheten. Det er Medietilsynet som hvert år vurderer om NRK innfrir kravene som er definert i Kringkastingsloven, vedtektene og NRK-plakaten. Vedtektene i sin helhet kan du finne på www.nrk.no/info.

I NRKs vedtekter er NRK-plakaten å finne som del II:

§ 12 NRK skal ha som formål å oppfylle demokratiske, sosiale og kulturelle behov i samfunnet.

§ 13 NRK skal ivareta ytringsfrihet og ytringsvilkår for borgerne. NRK skal være redaksjonelt uavhengig og være balansert over tid. NRK skal bidra til å fremme den offentlige samtalen og medvirke til at hele befolkningen får tilstrekkelig informasjon til å kunne være aktivt med i demokratiske prosesser.

§ 14 NRK skal ha et selvstendig ansvar for å bidra til det norske mediemangfoldet (regionalt og nasjonalt).

§ 15 NRKs allmennkringkastingstilbud skal være tilgjengelig for hele befolkningen. NRK skal ta hensyn til funksjonshemmede ved utformingen av sitt tilbud.

§ 16 NRK skal styrke det norske og de samiske språkene, og styrke norsk og samisk identitet og kultur. En stor andel av tilbudet skal ha forankring i og speile det kulturelle mangfoldet i Norge. NRK skal ha daglige sendinger for den samiske befolkningen. NRK skal ha programmer for nasjonale og språklige minoriteter samt innhold for tegnspråklige. NRK skal formidle innhold fra Norden og bidra til kunnskap om nordiske samfunnsforhold, kultur og språk.

§ 17 NRK skal formidle norsk kultur og en bred variasjon av kunstuttrykk fra mange ulike kunstnere, uavhengige miljøer og kulturinstitusjoner i Norge. NRK skal formidle norsk musikk, film og drama og stimulere norske produksjonsmiljøer.

§ 18 NRKs tilbud skal gjenspeile Norges religiøse arv og mangfold av livssyn og religion i det norske samfunnet.

§ 19 NRKs tilbud skal i hovedsak ha innhold på norsk. Minst 25 pst. av innholdet skal være på nynorsk. NRK skal også tilby innhold på samiske språk, nasjonale minoritetsspråk og tegnspråk.

§ 20 NRK skal reflektere det geografiske mangfoldet i Norge og ha et godt lokalt tilbud. NRK skal være til stede i alle fylker.

§ 21 NRKs tilbud skal i hovedsak være av redaksjonell karakter. NRK skal etterstrebe høy kvalitet, mangfold og nyskaping. NRKs tilbud skal ha tematisk og sjangermessig bredde. NRKs tilbud skal appellere til alle aldersgrupper.

§ 22 NRK skal fremme barns rett til ytringsfrihet og informasjon, og skjerme barn mot skadelige former for innhold. NRK skal ha norskspråklige programmer for barn under 12 år, jevnlig norskspråklige programmer for unge, og jevnlig programmer for barn og unge på de samiske språkene.

§ 23 NRK har et særlig beredskapsansvar. NRK skal legge til rette for at styremaktene når ut til befolkningen med informasjon ved nasjonale kriser. NRK skal i slike situasjoner også tilstrebe å opprettholde en omfattende nyhetsdekning og et bredt allmennkringkastingstilbud som dekker befolkningens behov for oppdatert informasjon.

§ 24 NRK skal være til stede på, og utvikle tjenester på, alle viktige medieplattformer, herunder internett, for å nå bredest mulig ut med sitt samlede programtilbud.

§ 25 NRKs allmennkringkastingstilbud skal være reklamefritt og skal ikke inneholde spesielle salgsfremmende henvisninger til konsernets kommersielle tjenester og produkter.

§ 26 NRK skal ha et særlig ansvar for å dekke tematiske og geografiske blindsoner.

I tillegg kan det nevnes at NRK har et særskilt distriktsoppdrag, som er nevnt i utfyllende bestemmelser i vedtektenes del III.

§ 33 NRK plikter å tilby innhold som er produsert i og tar utgangspunkt i distriktene. NRK skal ha distriktssendinger alle hverdager.

NRKs strategi

Ambisjonene til NRK for innhold og organisasjon er uttrykt i strategidokumentet, som gir overordnet retning for alle avdelinger.

NRKs strategi

NRK styrker og utvikler demokratiet

NRK løfter og beriker norsk og samisk språk og kultur

NRK samler og engasjerer alle som bor i Norge

Skape store fellesopplevelser

Er først med det siste, forklarer og viser sammenhenger

Begeistre med innhold ingen andre lager

Være attraktiv for hver ny generasjon

Et kreativt og modig fellesskap i verdensklasse

Velges hver dag

Slik er NRK organisert

NRK i hele landet

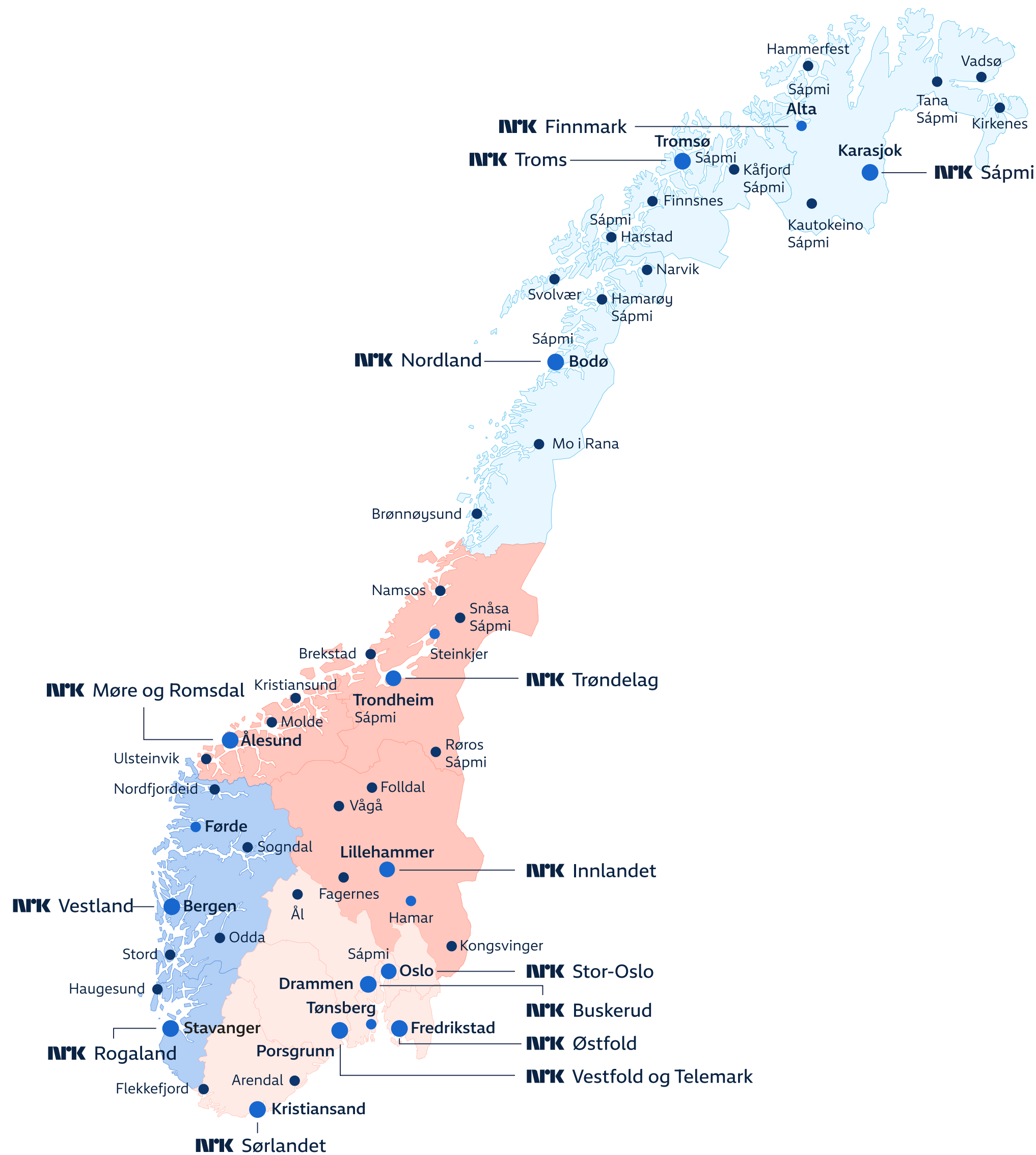
NRKs distriktsdivisjon og NRK Sápmi

● Nord ● Midt ● Vest ● Sørøst

● Sendested/distriktskontor

● Redaksjon

● Lokalkontor

Oppdraget til distriktskontorene

Distriktsprogramrådet skal uttale seg om hovedlinjene i programvirksomheten ved distriktskontoret. Som rådsmedlem bør du derfor følge med på hva distriktskontoret produserer og publiserer. Her er noe av det distriktskontorene tilbyr:

Hele døgnet: Nyheter og annet redaksjonelt innhold til nett og mobil.

Kl 6.00–9.00: NRK P1: Morgensending.

Kl 14.00–17.00: NRK P1: Ettermiddagssending.

Kl 19.00–19.45: NRK1: Dagsrevyen, med nyhetsinnslag og direkterapporter.

Kl 19.45–20.00: NRK1: Distriktsfjernsyn med reportasjer, direkterapporter og gjester.

Kl 20.40–21.00: NRK1: Norge i dag med reportasjer fra hele landet.

Kl 22.55–23.00: NRK1: Distriktsfjernsyn med reportasjer og direkterapporter.

Nyhetsoppdraget

Nyhetsoppdraget betyr at distriktskontorene dekker, følger og belyser de viktigste lokale og regionale nyhetene. I dette ligger hendelsesnyheter, planlagte begivenheter og undersøkende journalistikk. Å gi publikum et oppdatert nyhetsbilde på digitale plattformer er prioritert i NRK. Nyhetsoppdraget for distriktskontorene er todelt: fra regionen til et nasjonalt publikum, og fra regionen til regionens egen befolkning. Nyheter fra distriktskontorene har fått en avsatt plass på forsiden til nrk.no. Ved innlogging kan publikum velge å følge sitt distrikt, et nyhetstilbud som redigeres direkte av kontorene selv. Distriktskontorene har et spesielt ansvar for å dekke nyhetsområder som ikke blir overvåket av andre mediehus. Sett bort fra det digitale regionale nyhetsoppdraget, skal i utgangspunkt alt innhold som publiseres, ha potensial til å kunne løftes til et nasjonalt publikum i NRKs riksdekkende nyhets- og aktualitetstilbud på alle plattformer.

Nasjonal produksjon

Distriktskontorene leverer innhold til NRKs nasjonale tilbud på radio, nett, TV og mobile plattformer, med et spesielt ansvar for livssyn, vitenskap, klima og historier fra norsk hverdagsliv. Divisjonens avdelinger leverer fordypende journalistikk og dokumentarer og innhold for barn. Divisjonen lager også de fleste av de riksdekkende programmene i NRK P1 og P1+, samt podkaster til NRK Radio.

I Bergen, Trondheim og Tromsø har NRK store miljøer med en betydelig produksjon av serier og programmer for et nasjonalt publikum. Fra Tromsø sendes hver lørdag og søndag aktualitetsmagasinet Helgemorgen i NRKP2 og på NRK1. Kontoret har også et etablert miljø for produksjon av innhold for barn, samt virkelighetsnære serier fra hverdagsliv i landsdelen. I Trondheim lages store deler av innholdet til radiokanalene NRK P1 og NRK P1+, og flere podkastserier. I tillegg er det også her et etablert miljø for produksjon av innhold for barn og unge på ulike medieplattformer. Miljøet i Trondheim har større TV-produksjoner hvert år, den mest kjente de siste årene er «Norges tøffeste». Avdelingen i Bergen har i en årrekke hatt ansvar for det folkekjære programmet «Norge Rundt» og nyhetsmagasinet «Norge i dag». Også her produseres nasjonale program for radio og TV innen flere sjangere. Miljøet har hatt prosjektansvar for flere satsinger som skal samle hele landet, fra TV-aksjonen sist høst til sommersatsingene med direktesendinger fra både tog, skip, bil og sykkel.

Undersøkende journalistikk i hele landet

NRK har gjennom flere år utviklet solide miljøer innen undersøkende journalistikk over hele landet. Journalistene samarbeider med tilsvarende miljøer ved hovedkontoret på Marienlyst og med Senter for undersøkende journalistikk ved Universitetet i Bergen. Satsingen har ført til en rekke prisbelønte avsløringer av kritikkverdige forhold både i det offentlige og det private.

Samarbeid med andre

Flertallet av distriktskontorene har et bredt spekter av redaksjonelt samarbeid med regionale og lokale mediehus og andre eksterne aktører. Det finnes mer enn 150 mediebedrifter i Norge. NRK er den desidert største og den eneste med forutsigbar økonomi. NRK kan i et samarbeid med lokale mediehus løfte fram begivenheter som kan nå fram til et større publikum.

NRKs redaksjonelle etikkregler

NRK følger de etiske normene for pressen uttrykt i Vær varsom-plakaten. De ble vedtatt av Norsk Presseforbund (NP) første gang i 1936 og senere revidert en rekke ganger.

Det er ikke i rådets mandat å vurdere presseetikk i enkeltsaker. Det er Pressens faglige utvalg (PFU) som er klageorgan og som behandler klager mot mediene i presseetiske spørsmål. De presseetiske retningslinjene og informasjon om klagebehandling finnes på www.presse.no.

NRK og språk

Som allmennkringkaster har NRK et viktig språkoppdrag. Fra og med revideringen av NRK-plakaten i januar 2023 ble språkoppdraget til NRK større mot det var tidligere, noe NRK også har anerkjent i egen strategi, der det nå står at «NRK skal løfte og berike norsk og samisk språk og kultur». NRK skal styrke de norske og de samiske språkene, vi skal ha programmer og innhold for både nasjonale språk og språklige minoriteter og for tegnspråklige. Tilbudet vårt skal i hovedsak ha innhold på norsk, og minst 25 prosent av innholdet vårt skal være på nynorsk.

Språkoppdraget til NRK er med på å gjøre innholdet til NRK mer mangfoldig og på å speile hele landet. Språkoppdraget er også en av fire satsingsområder i mangfoldsarbeidet i NRK. I tillegg til en egen språksjef som har ansvaret for alt overordnet språkarbeid i NRK, har NRK også en egen språkkonsulent. NRK har egne, overordnede språkregler, retningslinjer for bruk av dialekt og «språkkontakter», en kollega som har tatt på seg et ekstra ansvar for språk i sitt område, i alle redaksjonelle avdelinger.

Språkreglene

1. Regler

- 1.1. I nyhetssendinger og programinformasjon skal programledere og annonsører bruke offisielt bokmål eller nynorsk. Redaktørene kan gjøre unntak dersom det ikke er i strid med reglene og retningslinjene nedenfor.
- 1.2. I andre sendinger og i nyhetsinnslag (reportasjer, rapporter, kommentarer, intervjuer osv.) kan dialekt brukes, også i riksdekkende sendinger, dersom det ikke er i strid med reglene og retningslinjene nedenfor.
- 1.3. I distriktssendingene bør lokale talemål få godt rom.
- 1.4. Person- og stedsnavn, tall og tegn skal skrives og uttales i samsvar med regler og råd godkjent av Språkrådet.
- 1.5. NRK skal følge reglene for offisiell rettskriving. Redaktørene kan gjøre unntak dersom særlige sjangerkrav gjør det hensiktsmessig.

2. Retningslinjer

- 2.1. Språket skal være tydelig med naturlig betoning og muntlig setningsbygning.
- 2.2. Medarbeiderne bør være konsekvente i bruken av ord- og bøyningsformer innenfor det enkelte innslag eller program.
- 2.3. Det bør ikke brukes ord eller uttrykk som er lite kjent eller uforståelige for målgruppa.
- 2.4. Norske ord og uttrykk skal velges i størst mulig grad.
- 2.5. NRK skal avspeile mangfoldet i det norske språket, også når det gjelder dialektbruk og uttale farget av andre språk.

3. Råd

Godt språkfunksjonelt språk. Språket kan være emosjonelt, saklig, usaklig, provoserende, forsonende, korrekt, tøysete osv., men hensikten med språkbruken bør alltid være klar.

Vær særlig oppmerksom på virkemidler som:

- 3.1. tempo (talehastighet, pauser og pust)
- 3.2. frasering
- 3.3. setningsmelodi, klang og høyde
- 3.4. ordvalg og språkbilder
- 3.5. struktur og komposisjon
- 3.6. kroppsspråk og energi
- 3.7. stil og tone
- 3.8. personlighet og naturlighet

Virkemidlene skal bidra til at språkbruken i NRK blir klar, kritisk og kreativ.

4. Ansvar

Redaktørene har ansvar for at språket i NRK er i samsvar med disse reglene.

Vedtatt på NRKs direktørmøte 19. juni 2007.

NRK og mangfold

NRK har en ambisjon om å speile befolkningen i innhold og i organisasjon, samle og engasjere alle som bor i Norge, og være den beste formidleren av norsk virkelighet. Den norske virkeligheten er mangfoldig.

Med mangfold mener NRK:

Alder, kjønn, funksjonsgrad, språk, dialekt, livssyn, utseende, kjønnsidentitet, seksuell orientering, utdanning, erfaring, kompetanse, interesser, familie-situasjon, geografisk-, sosial-, etnisk og/eller kulturell bakgrunn.

Prioriterte grupper.

Alt mangfold er viktig, men det er fire grupper som skal prioriteres de nærmeste årene. Ikke fordi vi må eller bør, men fordi det vil gi NRK nye perspektiver, historier, produkter og tjenester.

- Flerkulturelle
- Funksjonshemmede
- LHBT+
- Språk

NRKs rammeverk for mangfoldsarbeidet

For å få større fart og en felles retning på arbeidet har NRK utarbeidet et rammeverk for arbeidet med mangfold. Visjonen er «Sammen skaper vi et Norge der alle hører til» og prioriterte mål er å bruke kraften i mangfoldet i alt vi gjør, at mangfold er synlig og selvfølgelig i NRKs innhold, at NRK skal være tilgjengelig for alle både fysisk og digitalt og at i NRK kan alle være seg selv og oppleve tilhørighet.

